

— Πνευματική καλλιέργεια, κοινωνική προσφορά.

— Τί θά προσφέρω ἐγώ στό θέμα αὐτό;

— Ἐγκρίνει τό ἀφεντικό αὐτό πού κάνουμε;

• Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τ. Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος π. Ἱερώνυμος Κοτσώνης, πού ἐκοιμήθη τελευταῖα, ὑπῆρξε μεγάλη μορφή τῆς Ἐκκλησίας. Καί θά χρειασθεῖ ἀσφαλῶς ἐξ ἴσου μεγάλη φυσιογνωμία ἱστορικοῦ, γιά νά μελετήσῃ καί παρουσιάσῃ ἀντικειμενικά κι' ἀπροκατάληπτα τό τεράστιο ἔργο του.

Τά λίγα λόγια πού σημειώνονται ἐδῶ, δέν ἔχουν τήν ἀξίωση νά σκιαγραφήσουν ἔστω, τήν ἀξιόλογη προσφορά του. Θέλουμε κυρίως νά ἐκφράσουμε

εὐγνωμοσύνη, γιά τό ἐνδιαφέρον πού ἐξεδήλωσε πρὸς τή μικρή μας προσπάθεια, τήν ὁποία ἰδιαίτερα ἀγαποῦσε, καί τήν ἐμπρακτὴ ἀγάπη του. Ἐπιθυμοῦμε ἀκόμη νά τονίσουμε μέ λίγα λόγια, τό μεγάλο παράδειγμα πνευματικῆς καλλιέργειας τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀλλὰ καί δημιουργικῆς προσφορᾶς στήν κοινωνία, πού ἀφίνει γιά τά νειάτα.

Γύρω ἀπ' τούς δύο αὐτοὺς πόλους περιστράφη, μποροῦμε νά ποῦμε, ὁλόκληρη ἡ ζωὴ του. Τά συνθήματα τοῦ Ἀπ. Παύλου, πού τοῦ ἦταν ἰδιαίτερα προσφιλῆς, «γύμναζε σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν» καί «μανθανέτωσαν οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι» τοῦ ἔκαναν ξεχωριστὴ ἐντύπωση, καί βάλθηκε νά τὰ πραγματοποιήσῃ.

Ἀπὸ ἀνθρώπους πού ἐζησαν κοντά του, μάθαμε γιά τό προσωπικό του ἡμερολόγιο στό ὁποῖο ἔκανε καθημερινά ἐπὶ χρόνια τὸν πνευματικό του ἀπολογισμό, ἐξετάζοντας τὸν ἑαυτό του σέ 4-5 βασικὲς ἀρετὲς πού ἔπρεπε νά πραγματοποιήσῃ, πολεμώντας παράλληλα τὰ ἐλαττώματά του.

Τὴν πνευματική του αὐτὴ πορεία, συνέχισε καί ὅταν ἔκανε μεταπτυχιακὲς σπουδὲς στή Γερμανία καί Ἀγγλία. Εἶχε μάλιστα ἐπικοινωνία μέ τὸν ἀείμνηστο π. Σεραφεῖμ Παπακώστα, στὸν ὁποῖο κάθε μῆνα ἔστελνε τὸν πνευματικό του ἀπολογισμό.

Μακάρι νά ἐκδοθεῖ κάποτε τό πολύτιμο αὐτό κείμενο, θά ἔχει, πιστεύουμε πολλὰ νά προσφέρει.

Ἀσφαλῶς δέν εἶναι ἄσχετες μέ τὴν πνευματική αὐτὴ καλλιέργεια καί οἱ ἀρετὲς πού φαίνονται στή διαθήκη του. Τόσον ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς ὅσους ἀπὸ μικρὸς πού ὀρφάνεψε τὸν βοήθησαν, ὅσο καί ἡ ἀνεξικακία πρὸς ὅσους τὸν ἐβλαψαν ἢ ἡ αἴτηση συγγνώμης πρὸς ὅσους αὐτὸς ἐπίκρανε ἢ ἀδίκησε»

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΜΟΡΦΗ

—κατά τήν εξασκήση τῶν καθηκόντων του, καί ἡ ταπεινοφροσύνη νά γίνει ἡ κηδεῖα του «ὡς ἀναξίου μοναχοῦ», χωρίς ἰδιαίτερες τιμές.

Ὅσο γιά τό ἄλλο σκέλος, τῆς προσφορᾶς, τί νά πρωτοπεῖ κανεῖς γιά μιὰ ζωή πού τήν πέρασε μιμούμενος Ἐκεῖνον γιά τόν ὁποῖον ἐγράφη ὅτι «διήλθεν εὐεργετῶν καί ἰώμενος»; Σάν ἄνθρωπος, μέ τήν εὐγένεια καί τήν γλυκύτητα, σάν καθηγητής Παν/μίου, καί συγγραφέας μέ περισσότερα ἀπό 100 βιβλία, σάν Ἀρχιεπίσκοπος, μέ τό θάρος καί τίς εὐθύνες 1829 ἡμερῶν εἰς τό πηδάλιον μέ ἀποκορύφωμα τό Νοσοκομεῖο τῶν Κληρικῶν, σάν ἐθνικός ἀγωνιστής γιά τήν Κύπρο κλπ. Πάντα νά προσφέρει νά βοηθήσει, νά συμπαρασταθεῖ, ὑλικά καί πνευματικά.

Δέ γνώρισε ἀρχιεπισκοπικάς ἐπαύλεις ὁ Ἱερώνυμος. Οἱ Μονές Πετράκη καί Πεντέλη ἦταν ὅλα τά χρόνια, «ὡς ἀναξίῳ μοναχῷ» τό ἐνδιαίτημά του. Ὅσοι κόπτονται γιά τό λαό καί τή δημοκρατία, ἄς ψάξουν νά θροῦν ἀρχιεπίσκοπο, πού στάθηκε πιό κοντά στό λαό ἀπ' ὅτι ὁ Ἱερώνυμος καί διοίκησε πιό δημοκρατικά ἀπό αὐτόν. Κι' ὅταν κατάλαβε ὅτι δέν γίνεται ἀπό ὅλους ἀποδεκτός, ἀποσύρθηκε πατερικά, σέ μιὰ ἔρημη σχεδόν παραλία τοῦ Αἰγαίου, διαρρυθμίζοντας γιά σπίτι του τήν παλιά ἀποθήκη γιά θάρκες τῆς οἰκογένειας του καί διακονώντας σάν ἀπλός εφημέριος σέ κοντινό χωριό.

Μέχρι τό τέλος σχεδόν τῆς ζωῆς του σκεφτότανε τί θά προσφέρει... Ἄκουγε τελευταία, νά μιλοῦν γιά ραδιοφωνικό σταθμό τῆς Ἐκκλησίας καί ἔλεγε στό περιβάλλον του: «Τί θά κάνω ἐγώ γιά τό θέμα αὐτό; Νά πουλήσω τό σπίτι γιά ἐνίσχυση;»

Ἡμίπληκτος, τό τελευταῖο καλοκαίρι, ἔλεγε σέ νεαρό χριστιανό πού ἐργάζεται γιά τή διάδοση τοῦ χριστιανικοῦ βιβλίου:

«Νά πάρουμε, Κώστα μου, ἓνα αὐτοκίνητο μέ βιβλία καί νά γυρίζουμε ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη. Ἐγώ σάν πνευματικός, κι' ἐσύ τά βιβλία, ἓνα κρεβατάκι, μοῦ φτάνει, τίποτα ἄλλο δέν θέλω».

Ὁ χρόνος πού ἔφυγε, σφραγίστηκε μέ τή μνήμη του καί τήν ἱεροπρέπειά του. Γλυκύς, ἐπεικής, σοβαρός. Ὅλα γιά τό Θεό, τό μεγάλο «ἀφεντικό». Σέ κρίσιμες στιγμές τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς του ζωῆς ἀλλά καί γιά ἀπλά πράγματα, ρωτοῦσε τούς συνεργάτες του: «Τό ἀφεντικό, τό ἐγκρίνει αὐτό πού θά κάνουμε; Τό θέλει ὁ Θεός;».

Ἕνας ἅγιος τοῦ Θεοῦ πέρασε ἀπό κοντά μας. Ἄς εἶναι αἰώνια ἡ μνήμη του καί τό παράδειγμά του.

Συμβουλές

ΓΙΑ ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τ. Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος, συνιστοῦσε σέ ἱεροκήρυκες, μεταξὺ ἄλλων καί τά ἑξῆς:

- Νά πιστεύεις σ' αὐτά πού λές καί νά εἶσαι σύντομος.
- Βρές μιὰ ἰδέα καί γύρω ἀπὸ αὐτή χτίσε...